

Kwaad en lijden - Aflevering 3

Obstakel of instrument in Gods doel?

1. De vanzelfsprekende gedachte die ter discussie moet

Vrijwel instinctief ervaren wij kwaad, lijden en gebrokenheid als iets wat *eigenlijk niet zou mogen bestaan*. Het voelt als bewijs dat de wereld ontspoord is, dat Gods plan is doorkruist, of dat Hij zich noodgedwongen moet aanpassen aan wat fout liep.

Die gedachte ligt diep verankerd in veel christelijk denken. Het leven wordt gezien als een herstelproject: terug naar hoe het bedoeld was. God wordt daarbij vooral degene die repareert wat de mens heeft kapotgemaakt.

Maar wanneer we de Schrift zelf serieus nemen, vooral de woorden van Paulus, blijkt dit kader onvoldoende.

2. Romeinen 8: een scharniertekst

In Romeinen 8:20–21 schrijft Paulus:

*“Want de schepping is aan de vruchteloosheid onderworpen, niet vrijwillig, maar door Hem, die haar daaraan onderworpen heeft, **in hoop**.”*

Deze zin is confronterend helder.

De vruchteloosheid — vergankelijkheid, breuk, lijden — is **geen toeval**, geen vijand die God overvalt, en zelfs geen gevolg dat volledig buiten Gods handelen valt. Paulus zegt expliciet: *door Hem*.

Tegelijk wordt er onmiddellijk een doel genoemd: *in hoop*.

Niet als schrale troost, maar als richting: de onderwerping is tijdelijk en doelgericht.

De tekst vervolgt:

“Omdat ook de schepping zelf zal worden bevrijd van de slavernij van het verderf, tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen van God.”

Het doel ligt dus niet in het opheffen van moeite, maar in **bevrijding tot heerlijkheid** — iets dat verder reikt dan herstel van het begin.

3. Vruchteloosheid als onthulling

Wat doet vruchteloosheid?

Ze maakt zichtbaar dat de mens het leven niet in handen heeft.

Zolang dingen lukken — moreel, religieus, maatschappelijk — blijft de illusie bestaan dat de mens zichzelf kan dragen. Maar waar falen, lijden en sterfelijkheid onvermijdelijk worden, wordt iets anders onthuld: de mens is fundamenteel afhankelijk.

Dat is geen bijzaak, maar kern. Paulus spreekt niet over lijden als straf, maar als *context* waarin een diepere waarheid aan het licht komt. De mens is niet autonoom, niet zelfvoorzienend, niet het centrum van de geschiedenis.

4. De rol van religie: correctie of ontkenning?

Hier raakt dit alles direct aan religie. Religie is vaak een poging om vruchteloosheid te compenseren:

- door morele verbetering,
- door juiste leer,
- door toewijding, discipline of geestelijke groei.

Het doel is begrijpelijk: zin, betekenis, vooruitgang. Maar Romeinen 8 maakt duidelijk dat geen enkele menselijke inspanning de vruchteloosheid kan opheffen. Ze zit dieper dan gedrag, dieper dan overtuiging, dieper dan goede wil.

Paulus is hier radicaal: wat uit het vlees is, kan God niet behagen. Dat geldt niet alleen voor “zonde”, maar ook voor religieuze prestatie. Religie faalt niet omdat ze te weinig doet, maar omdat ze vertrekt vanuit een mens die denkt iets te kunnen voortbrengen wat hij niet bezit.

5. Maakbaarheid ontmaskerd

In dit licht wordt ook het moderne geloof in maakbaarheid ontmaskerd. Niet alleen seculiere zelfontplooiing, maar ook religieuze zelfverbetering botst op dezelfde grens.

Romeinen 8 leert: de mens wordt niet geroepen om zichzelf uit de gebrokenheid te werken, maar om te leren leven *binnen* die werkelijkheid — in verwachting van bevrijding die van buiten hemzelf komt.

Daarom zucht de schepping.

Daarom zucht de mens.

En daarom noemt Paulus dit zuchten geen wanhoop, maar een vorm van hoop.

6. Gods doel loopt door het lijden heen

Het beslissende inzicht is dit:

➔ Gods doel wordt niet gerealiseerd *ondanks* lijden, maar *door een weg* waarin lijden, grens en onmacht hun plaats hebben.

Niet omdat het kwaad goed is, maar omdat het de mens bevrijdt van de illusie dat hij zelf de drager van het leven is.

Het einddoel ligt niet in een gerepareerde wereld die weer “werkt”, maar in een werkelijkheid waarin God **alles in allen** is.

Kernzin van deze aflevering:

Vruchteloosheid is geen teken dat Gods plan faalt, maar de weg waarlangs menselijke maakbaarheid plaatsmaakt voor ontvangen leven.

👉 **Volgende aflevering:** *Vrije wil en verantwoordelijkheid – hoe vrij is de mens werkelijk?*